

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/689/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713210649
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5713210649.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej, sudcov JUDr. Yvetty Dzugasovej a JUDr. Adriany Gallovej, v právnej veci žalobcu: ZEPTER SLOVAKIA, spol. s r.o., so sídlom Karadžičova 7610/16, 821 08 Bratislava, IČO: 31 323 570, zastúpeného JUDr. Ing. Jánom Felšöcím, advokátom so sídlom M. R. Štefánika 1, 902 01 Pezinok, IČO: 37 927 841, proti žalovanej: A. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. P. Q. X, XXX XX E., v konaní o zaplatenie sumy 214,00 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 15C/75/2014-77 zo dňa 28. 10. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 15C/75/2014-77 zo dňa 28. 10. 2015 potvrdzuje.

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že medzi žalobcom a žalovanou bola dňa 16.06.2010 uzavretá kúpna zmluva, ktorú súd vyhodnotil ako zmluvu spotrebiteľskú, v ktorej žalovaná vystupovala v pozícii spotrebiteľa. Zároveň išlo o zmluvu uzavretú formou podomového predaja s výhradou vlastníctva podľa zákona č. 108/2000 Z. z., na základe ktorej sa žalobca zaviazal odovzdať žalovanej jeden kus mixyset s dohodnutou kúpnu cenou 214,00 Eur. Predmetná kúpna zmluva bola uzavretá písomne, obsahovala všeobecné náležitosti, ktoré vyžaduje ustanovenie § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež ustanovenia o záruke, spôsobe uplatňovania reklamácie a o práve na odstúpenie od zmluvy. Písomná forma bola dodržaná, bola podpísaná zástupcami žalobcu a žalovanou. K odovzdaniu tovaru však zo strany žalobcu ako predávajúceho nedošlo. Rovnako nedošlo ani k následnému zaplateniu kúpnej ceny kupujúcou, teda žalovanou, a to aj napriek zmluvnému dojednaniu účastníkov o zaplatení kúpnej ceny v splátkach. Žalobca neodovzdal žalovanej tovar, ktorý bol predmetom zmluvy z dôvodu, že v zmluve bolo dohodnuté, že termín dodania tovaru je do 28 dní po pripísaní poslednej splátky na účet žalobcu ako predávajúceho. Zo samotnej zmluvy plynie poučenie vo vzťahu ku právu žalovanej odstúpiť od zmluvy do 7 pracovných dní odo dňa prevzatia tovaru. Kúpna zmluva medzi dodávateľom a spotrebiteľom je konsenzuálnym kontraktom, ktorý účastníkov zaväzuje odo dňa jej uzavretia bez ohľadu na existenciu reálnych vzájomných plnení, t.j. dodania tovaru, resp. zaplatenia. Kúpna zmluva uzavretá v rámci podomového predaja má svoje špecifiká prejavujúce sa v kogentne upravenom oprávnení kupujúceho, teda spotrebiteľa, odstúpiť od uzatvorenej zmluvy bez udania dôvodu do 7 pracovných dní potom, čo dodávateľ tovar reálne dodal. Ku dňu rozhodovania súdu nedošlo k dodaniu tovaru žalobcom, a ani k zaplateniu kúpnej ceny žalovanou, stále teda existuje právo žalovanej odstúpiť od dojednanej zmluvy, hoci aj bez udania dôvodu, pričom v súvislosti s uplatnením tohto práva ju nemôžu zaťažovať žiadne sankcie. Podľa názoru okresného súdu bola žaloba predčasná, lebo nedošlo k zaplateniu ani jednej splátky žalovanou. Na základe kúpnej zmluvy a podmienok predaja bola

žalovaná povinná najskôr zaplatiť žalovanú istinu v splátkach a následne by žalobcovi vznikla povinnosť dodať tovar, a to v lehote maximálne 28 dní od pripísania poslednej splátky. Ak sa právo na odstúpenie od zmluvy viaže na okamih odovzdávania tovaru, nie je možné uprieť právo žalovanej na odstúpenie od zmluvy za predpokladu, že jej tovar žalobcom dodaný nebol. Je pravdou, že žalovaná písomne od kúpnej zmluvy neodstúpila, avšak bez splnenia povinnosti dodať predmet kúpy vyplývajúci z ustanovenia § 588 Občianskeho zákonníka, nie je možné uložiť túto povinnosť žalovanej vzhľadom k tomu, že medzi účastníkmi boli dohodnuté iné podmienky predaja. Kúpna zmluva je dvojstranný právny úkon, synalagmaticky spojený s odovzdaním predmetu kúpy a povinnosťou zaplatiť dohodnutú cenu za predmet kúpy. Zákonné podmienky vyplývajúce z tohto dvojstranného právneho úkonu v danom prípade splnené neboli, a preto ďalšie právo oprávnenej osoby, t. j. žalovanej z titulu kúpnej zmluvy, (napr. právo na odstúpenie od zmluvy), nemožno uprieť pred dodaním tovaru. Náhrada trov konania nebola žalovanej priznaná z dôvodu ich neuplatnenia.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd jeho žalobe v celom rozsahu vyhovie.

Uviedol, že žalovaná mala právo odstúpiť od zmluvy do 7 dní od prevzatia tovaru. Keďže k prevzatiu tovaru nedošlo, žalovaná nemohla ani svoje právo realizovať. Nesúhlasil s názorom okresného súdu o predčasnosti žaloby, pretože v čase podania žaloby bola pohľadávka voči žalovanej splatná. Nečinnosť žalovanej, t. j. nezaplatenie kúpnej ceny za tovar nemala s ohľadom na písomnú formu kúpnej zmluvy za následok jej zánik, záväzok žalovanej teda vo vzťahu k žalobcovi naďalej trval a ten si svoje právo uplatnil v tomto konaní. Ak by zo strany žalobcu nedošlo k uplatneniu jeho práva v súdnom konaní, nárok by sa v zmysle § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka premlčal a konajúci súd by musel postupovať v súlade s ustanovením § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Konštatovanie súdu, že ak právo na odstúpenie od zmluvy vzniká až momentom dodania tovaru, v dôsledku čoho by malo byť jeho doterajším nedodaním upreté žalovanej právo na odstúpenie od zmluvy, nie je pravdivé, nakoľko zaplacením kúpnej ceny tovaru, aj keď v zmysle súdneho rozhodnutia, vznikne následným dodaním tovaru zo strany žalobcu právo na odstúpenie od zmluvy, ktoré bude v prípade jeho uplatnenia zákonom stanovenou formou žalobca akceptovať. Právna úprava zmlúv uzavretých mimo miesta podnikania, resp. na diaľku, účinná v čase jej uzavretia nepripúšťala možnosť uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy pred dodaním tovaru, tak ako je tomu v súčasnosti (§ 7 ods. 5 zákona č. 102/2014 Z. z.). Žalobca, ktorý trval na plnení zmluvných podmienok aj v dôsledku nečinnosti žalovanej teda nemal inú možnosť ako prinútiť žalovanú plniť si svoje zmluvné záväzky. Odôvodnenie, že nemožno žalovanú zaviazať na úhradu kúpnej ceny, nakoľko jej nebol zo strany žalobcu dodaný tovar, neobstojí v dôsledku toho, že kúpna zmluva má povahu synalagmatického záväzku, to znamená, že obaja účastníci zmluvy majú vzájomné práva a povinnosti, teda povinnosť jednej strany plniť je vždy viazaná na súčasné splnenie povinnosti druhej strany poskytnúť protiplnenie. Je na dohode zmluvných strán, v akom časovom okamihu budú jednotlivé povinnosti z kúpnej zmluvy plnené. Pokiaľ žalovaná nesplnila povinnosť zaplatiť kúpnu cenu, žalobca nemal povinnosť odovzdať predmet kúpy. Napokon odvolateľ zdôraznil, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný.

Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Základný program sporového konania je formulovaný petitom návrhu na začatie konania, ktorým navrhovateľ požaduje ochranu jeho práv. Je výlučne na ňom, aby na účely úspešného uplatnenia žalovaného nároku prezentoval konzistentné skutkové tvrdenia, ktoré zároveň podporí sumárom príslušných dôkazov. Navrhovanie dôkazov má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.). Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, bez ohľadu na jeho procesné

postavenie. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonávajú všetky navrhnuté dôkazy, prípadne výnimočne aj iné než navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

Spôsob výkonu práva žalobcu považoval krajský súd za odporujúce dobrým mravom (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), a preto mu nemôže poskytnúť právnu ochranu. Časový moment, kedy malo dôjsť k plneniu povinností žalobcu ako predávajúceho zo zmluvy, bol závislý od zaplatenia kúpnej ceny, t. j. od zaplatenia poslednej splátky žalovanou. Čas plnenia záväzku odporcu bol rozložený na pomerne dlhú dobu, a to vo forme čiastkových plnení - splátok splatných po dobu 7 mesiacov. Je zrejmé, že žalovaná neposkytla žalobcovi žiadne plnenie a nezaplatila hneď prvú, ako aj všetky následné splátky. Vzhľadom k tomu, že jej zo strany žalobcu nebol dodaný predmet kúpy (keďže povinnosť žalobcu plniť bola viazaná časovo až po poskytnutí celého plnenia zo strany žalovanej), možno v tomto konaní žalovanej bez akýchkoľvek pochybností vidieť prejav vôle, že zmenila svoje rozhodnutie o kúpe predmetného tovaru a o tento už záujem nemá. Žiada sa uviesť, že žalobca nebol v období ihneď po uzavretí zmluvy, a ani následne v období splatnosti prvých splátok nútený zabezpečovať žalovanou objednaný tovar z dôvodu, že povinnosť jeho dodania nastala až osem mesiacov po uzavretí zmluvy (7 mesiacov splácania + 28 dní dodacia lehota). Logicky by po nezaplatení prvých splátok (prvá splátka splatná 20.06.2010) bolo možné zo strany žalobcu očakávať konanie smerujúce k ukončeniu zmluvného vzťahu so žalovanou, a to či už dohodou o zrušení zmluvy alebo dohodou o urovaní alebo iným jednostranným právnym úkonom, ktorý by prichádzal do úvahy (napr. odstúpením od zmluvy podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Žalobca však naopak týmto spôsobom nekonal a naďalej zotrval v zmluvnom vzťahu. V konaní žalobca neprodukoval žiaden dôkaz, z ktorého by vyplynulo, že vyzýval žalovanú na plnenie jej peňažného záväzku počas doby, kedy došlo k splatnosti jednotlivých splátok (s výnimkou výzvy realizovanej v mesiaci apríl 2013). Krajský súd vychádzal z toho, že žalovaná ako priemerná spotrebiteľka bola po celý čas nepochybne v presvedčení, že z dôvodu nezaplatenia ani jednej zo splátok je možné vidieť jej vôľu, že na dodaní predmetu kúpy záujem už nemá a že jej tak žalobcom ani dodaný tovar nebude a týmto je vlastne zmluvný vzťah de facto zrušený. V konaní ani nevyšlo najavo, že by sa žalovaná dodania predmetného tovaru voči žalobcovi vôbec niekedy, a to až do samotného rozhodnutia súdu (teda približne päť rokov od uzavretia kúpnej zmluvy), akýmkoľvek spôsobom domáhala. Zmysel v uskutočnenom konaní žalobcu však možno vidieť až v tom, že žalobca sa obrátil na žalovanú s výzvou na plnenie až po uplynutí splatnosti všetkých splátok a následne si v súdnom konaní uplatnil nielen nárok na zaplatenie celej kúpnej ceny, ale aj úrokov z omeškania z tejto sumy, a to aj napriek skutočnosti, že z jeho strany nebolo žalovanej doposiaľ poskytnuté žiadne plnenie. Žalovaná by tak mala žalobcovi v zmysle jeho návrhu zaplatiť celú kúpnu cenu, ako aj úroky z omeškania bez toho, aby dostala od žalobcu akékoľvek plnenie. Až po tomto by mala žalovaná nárok požadovať od žalobcu protiplnenie, na ktorom už z dôvodu uplynutia dlhého času zrejme ani záujem nemôže mať. Uvedené konanie žalobcu sa tak z pohľadu krajského súdu javilo ako nepoctivé a priečiace sa dobrým mravom.

Žiada sa uviesť, že rešpektovanie a ochrana autonómie vôle je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu. Aj napriek uvedenému však ochrana autonómie vôle nemôže byť absolútna tam, kde existuje základné právo jednotlivca alebo ústavný princíp či iný ústavne aprobovaný verejný záujem, ktoré sú spôsobilé autonómiu vôle proporcionálne obmedziť. Týmto druhým princípom je ochrana tej osoby, ktorá uskutočnila právny úkon s dôverou v určitý, druhou stranou prezentovaný skutkový stav. Ten, kto vyvolal určité konanie, nemôže sa ex post dovolávať väd jednotlivých úkonov, ktoré sám spôsobil. Uplatňovanie princípov dôvery v úkony ďalších osôb pri sociálnom styku s nimi je základným predpokladom pre fungovanie spoločnosti. Dôveru treba považovať za elementárnu kategóriu sociálneho života. Jednak vyjadruje vnútorný postoj odrážajúci eticky odôvodnené predstavy a očakávania jednotlivých členov spoločnosti a na druhej strane je výrazom princípu právnej istoty, ktorý predstavuje jeden z prvkov materiálne, t. j. hodnotovo chápaného právneho štátu, ktorého ústavne normatívny výraz je obsiahnutý v článku 1 ods. 1 Ústavy SR. Naznačená konkretizácia princípu právneho štátu je tým princípom, ktorý pôsobí v prospech žalovanej a proti princípu autonómie vôle, ktorého sa dovoláva žalobca. Je potom úlohou súdu nájsť praktický súlad medzi oboma protikladne pôsobiacimi princípmi tak, aby zostalo zachované maximum z oboch, a to tak, aby výsledok bol zlučiteľný so všeobecnou predstavou spravodlivosti.

V tomto duchu krajský súd priznal princípu dôvery v kontexte princípu ochrany dobrých mravov prioritné postavenie. Zo zisteného skutkového stavu možno totiž vyvodiť, že postup a správanie sa žalobcu pri uzatváraní zmluvy a následnej realizácii jeho nároku v tomto konaní neboli korektné. Zmluvu uzavrel totiž so žalovanou s určením dlhej doby splácania kúpnej ceny tovaru, pričom až následne po uplynutí tohto času mal dodať objednaný tovar. Za celé toto obdobie nijako so žalovanou nekomunikoval, čo mohlo u spotrebiteľa vyvolať dojem, že právny vzťah založený kúpnu zmluvou zanikol. Až po uplynutí spomínaného relatívne dlhého času začal žalobca realizovať právo na súdnu ochranu, ktorý postup považoval aj odvolací súd za neprípustný, porušujúci práva spotrebiteľa a zjavne odporujúci dobrým mravom.

Uvedený právny názor sa odchyľil od argumentácie vyslovenej v napadnutom rozsudku, keď súd prvého stupňa považoval žalobu za predčasne podanú. S takýmto názorom sa odvolací súd nestotožnil, keďže výslovné znenie zmluvy ukladalo žalovanej splatiť svoj záväzok a až následne mal žalobca pristúpiť k dodaniu objednaného tovaru. Aj napriek takejto úprave zmluvných vzťahov, krajský na základe vysloveného právneho názoru nepriznal ochranu žiadanému právu. Prijatím „technického“ prístupu k riešeniu sporného prípadu by neboli naplnené vyššie formulované princípy spravodlivosti, dôvery, dobrých mravov, ktoré musia mať pri hodnotení akéhokoľvek právneho problému prioritné postavenie. Právo musí byť vnímané najprv ako umenie dobra a spravodlivosti a až následne ako súbor pozitívnych pravidiel. Domáhanie sa práva zo strany žalobcu spôsobom rigidne kopírujúcim obsah zmluvy či zákona v danom prípade vybočil z podstaty ochrany spravodlivého usporiadania každého právneho vzťahu. Na odlišné právne posúdenie veci boli účastníci upozornení, pričom argumentácia žalobcu v podaní zo dňa 18.02.2016 v reakcii na výzvu podľa § 213 ods. 2 O.s.p. nebola spôsobilá akokoľvek zmeniť názor odvolacieho súdu na posudzovanú vec.

Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny p o t v r d i l .

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvostupňového konania.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, a preto je povinný nahradiť žalovanej trovy, ktoré jej v súvislosti s týmto konaním vznikli. Keďže si žalovaná náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnila (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a z obsahu spisu jej ich vznik ani nevyplýva, odvolací súd jej ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.